

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ พฤติกรรม และเจตคติต่อการนำไปใช้ในการ
ชีวิตประจำวันของ ผู้ใช้บริการมูลนิธิบ้านอารีย์ และสมาคมบ้านปันรัก” เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ
โดยมีระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การทดสอบแบบสอบถาม
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ คือผู้ที่เข้ามาใช้บริการในมูลนิธิบ้านอารีย์ และ
สมาคมบ้านปันรักทั้งการเข้ามา เรียนธรรมะ ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม รับ-เยี่ยมผู้ธรรมะ หรืองาน
อาสาสมัครอื่น ๆ รวมถึงผู้มาใช้บริการงานด้านสังคม ซึ่งมีจำนวนหมุนเวียนมาใช้บริการรวม
ประมาณ 5,000 คน/ปี (ในส่วนของมูลนิธิบ้านอารีย์ประเมินผู้มาร่วมฟังธรรม และปฏิบัติธรรม
2,400 คน มาทำกิจกรรมอาสา และมาใช้บริการอื่น ๆ 1,400 คน ขณะที่ในส่วนของสมาคม
บ้านปันรักประเมินจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทได้เป็น 1,200 คน)

การสุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane. 1973 : 125-127 อ้างใน
ธีรวุฒิ เอกะกุล. 2543 : 257) ซึ่งเป็นตาราง ที่ใช้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อประมาณค่าสัดส่วน
ของประชากร โดยกำหนดความ คลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมรับได้ร้อยละ 5 และระดับความเชื่อมั่น
ร้อยละ 95 จากประชากรที่มีขนาดประมาณ 5,000 คน/ปี ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจะเท่ากับ
370 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมคือแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close - Ended Questionnaire) ที่มีคำตอบหลายคำตอบ เพื่อให้ผู้ตอบได้เลือกตอบข้อที่ต้องการมากที่สุด โดยแบบสอบถาม ที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความถี่ในการรวมกลุ่ม ความถี่ในการทำกิจกรรมกุศล และความถี่ในการมาใช้บริการอื่น ๆ

ส่วนที่ 2 แบบวัดความรู้ ความเข้าใจ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 6 ข้อ โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน 4 ระดับ พิสัยคะแนน 0 - 18 คะแนน

ส่วนที่ 3 แบบวัดการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน 15 ข้อ แยกเป็นหมวดย่อย 5 หมวด (3 หัว 2 เงื่อนไข) โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน 4 ระดับ พิสัยคะแนน 0-45

ส่วนที่ 4 เป็นความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับ อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.3 การทดสอบแบบสอบถาม

การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมเนื้อหาให้ตรงวัตถุประสงค์ของการศึกษา

การหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ กับผู้มาใช้บริการ ในซอยอารีย์ ซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 คน จากนั้นจึงนำ แบบสอบถาม มาตรวจหาค่าความเชื่อมั่นจากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของคอมพิวเตอร์ ในการคำนวณ โดยหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาร์ค (Cronbach) ถ้าหากว่าทำให้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาต่ำกว่า 0.7 ก็จะปรับปรุงคำถามที่ทำให้ค่าต่ำนั้น ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นมีดังนี้ (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1

การเปรียบเทียบค่าแอลฟาในการ Pretest และ Posttest ของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

แบบวัดเรื่อง	ค่า Alpha ในการ pre test	ค่า Alpha ในการ post test
ความรู้ ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	0.618	0.927
การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน	-0.54	0.816

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.927 สำหรับเครื่องมือทดสอบความรู้ ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 0.816 สำหรับเครื่องมือทดสอบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงว่าแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ความน่าเชื่อถือมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูงจึงสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ประสานงานกับกรมการมูลนิธิบ้านอารีย์ และสมาคมบ้านปันรัก เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้บริการ
2. ในการปฏิบัติผู้วิจัยได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ โดยได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับข้อคำถามต่าง ๆ พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจอย่างชัดเจน และเริ่มเก็บข้อมูลในวันที่ 17 เดือนตุลาคม 2554 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2554 ได้แบบสอบถามทั้งสิ้น 400 จากนั้นทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ที่สุด จำนวน 370 ชุด มาทำการวิเคราะห์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อหาค่าสถิติต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลที่ตอบแบบสอบถาม ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย

ค่าความถี่และค่าร้อยละ เพื่ออธิบายข้อมูลเชิงพรรณนาในลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความถี่ในการรวมกลุ่ม และความถี่ในการทำกิจกรรมกุศล ความถี่ในการใช้บริการอื่น ๆ

2. วิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง ใช้เกณฑ์นิยม ในการให้คะแนน คือ คิดช่วงคะแนนร้อยละเทียบกับเกณฑ์ระดับความรู้ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คิดช่วงคะแนนร้อยละ 80 – 100 หมายถึง ระดับความรู้ สูง

คิดช่วงคะแนนร้อยละ 60 – 79 หมายถึง ระดับความรู้ ปานกลาง

คิดช่วงคะแนนร้อยละ 0 – 59 หมายถึง ระดับความรู้ ต่ำ

วัดความรู้ ความเข้าใจ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ให้ข้อมูลในแต่ละด้าน จากคำถาม ลักษณะแบบปรนัยจำนวน 6 ข้อ การวัดคือ ให้ถูกที่สุด 3 คะแนนไล่ลงไปจนถึง 0 คะแนนสำหรับคำถาม ที่ผู้ตอบ ตอบผิดมีวิธีการคิดคือ

ถูกที่สุด	ให้	3	คะแนน
ถูก	ให้	2	คะแนน
ก่อนข้างถูก	ให้	1	คะแนน
ผิด	ให้	0	คะแนน

โดยรวมคะแนนที่ได้มาเทียบบัญญัติไตรยางค์จากคะแนนเต็ม 18 คะแนน ให้เป็น 100 คะแนน (คะแนนที่ได้ / 18 * 100) ได้เท่าไรสรุปเป็นประเมินตามเกณฑ์ที่ระบุไว้แล้วนำมา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานกับระดับความรู้ ความเข้าใจ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าไค สแควร์ (Chi Square) เพื่อตรวจสอบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองตามสมมติฐานหรือไม่ หากมีจะนำไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์อีกครั้ง

3. วิเคราะห์การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ใช้เกณฑ์นิยมในการให้คะแนน คือ คิดช่วงคะแนนร้อยละเทียบกับเกณฑ์ระดับการนำไปใช้ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คิดช่วงคะแนนร้อยละ 80 - 100 หมายถึง ระดับการนำไปใช้ มาก

คิดช่วงคะแนนร้อยละ 60 - 79 หมายถึง ระดับการนำไปใช้ ปานกลาง

คิดช่วงคะแนนร้อยละ 0 - 59 หมายถึง ระดับการนำไปใช้ ต่ำ

วัดการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้ให้ข้อมูลในแต่ละด้าน จากคำถาม ลักษณะแบบปรนัยจำนวน 15 ข้อ การวัดคือ ให้ถูกที่สุด 3 คะแนนไล่ลงไปจนถึง 0 คะแนนสำหรับคำถามที่ผู้ตอบตอบผิดมีวิธีการคิดคือ

เหมาะสมที่สุด	ให้	3	คะแนน
เหมาะสม	ให้	2	คะแนน

ไม่เหมาะสม ให้ 1 คะแนน

ไม่ควรกระทำเลย ให้ 0 คะแนน

โดยรวมคะแนนที่ได้มาเทียบบัญญัติไตรยางค์จากคะแนนเต็ม 45 คะแนน ให้เป็น 100 คะแนน (คะแนนที่ได้ / 45 * 100) ได้ทำไรสรุปเป็นประเมินตามเกณฑ์ที่ระบุไว้แล้วนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานกับระดับการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน ชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าไค สแควร์ (Chi Square) เพื่อตรวจสอบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองตามสมมติฐานหรือไม่

4. แจกแจงความถี่ สำหรับความถี่ในการทำกิจกรรมรวมกลุ่ม การทำกิจกรรมกุศล และการมาใช้บริการอื่น ๆ ใช้จำนวนตั้งแต่ 1 – 4 ครั้งจัดเป็นความถี่น้อย จำนวน 5 – 10 ครั้งจัดเป็นความถี่ปานกลาง และมากกว่า 10 ครั้งจัดเป็นความถี่มาก

